

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Horicsányi László ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságon 5.M.57/2007. szám alatt megindított és a Pest Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 8.Mf.21.792/2008/15. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. szeptember 15-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.21.792/2008/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes 2005. július 1-jétől állt a ... Hivatalnál közszolgálati jogviszonyban, informatikai csoportvezető munkakörben. A kinevezési okirat és a munkaköri leírás szerint a felperessel szemben a munkáltatói jogkört a hivatal akkor vezetője, dr. ... P. Zs. gyakorolja.

A ...hivatal vezető-helyettese, K. E. feljelentése nyomán ismeretlen tettes ellen nyomozás indult magántitok jogosulatlan megszerzése büntettének gyanúja miatt. A 2006. március 27-én kelt B.XIV.7026/2005/7-I. számú határozatában az ügyészség magántitok jogosulatlan megismerésének büntette miatt a hivatalvezető dr. P. Zs., valamint felperes és további három társuk ellen indult bűnügyben a nyomozást arra tekintettel megszüntette, hogy a magántitok jogosulatlan megismerése büntettének előkészületét a Btk. nem minősíti bűncselekménynek. A határozat indokolása szerint a feljelentést tevő hivatalvezető-helyettes 2005. szeptember 20-án az alperesi hivatalban lévő irodájának álmennyezete mögé elrejtve egy kép és hang rögzítésére alkalmas készüléket talált. A nyomozás adatai alapján, különös figyelemmel a szemle eredményére, a

tanúvallomásokra és az illetékhivatal biztonsági kamerái által készített felvételekre, valamint az igazságügyi szakértői véleményekre, megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a hivatalvezető megbízásából a hivatal őrzésére szerződött cég ügyvezetője két alkalmazottjával 2005. szeptember 11-én a hivatalvezető-helyettes irodájában egy kép és hang rögzítésére alkalmas berendezést helyezett el, melynek segítségével a hivatalvezető-helyettes irodájában történtek a hivatalvezető számítógépén keresztül megfigyelhetők és rögzíthetők voltak. A nyomozást megszüntető határozat utalt arra, hogy a rendszer telepítéséhez a hivatal IT csoportvezetője (azaz a felperes) nyújtott segítséget. Figyelemmel azonban arra, hogy a magántitok jogosulatlan megismerése büntettének előkészülete nem büntetendő cselekmény, és a gyanúsítottak terhére rótt cselekmény a Btk. Különös Részeiben foglalt más bűncselekmény megállapítására sem volt alkalmas, ezért a nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés a) pontja alapján meg kellett szüntetni. A határozat tartalmazta, hogy a közléstől számított nyolc napon belül ellene panasznak van helye.

A felperes a részére 2006. április 13-án kézbesített határozat ellen panaszt nem jelentett be.

Az ügyészség 2006. május 9-én megkeresésre a ... Önkormányzat főjegyzőjét úgy tájékoztatta, hogy a nyomozás megszüntetésre került, a megszüntető határozat ellen a hivatalvezető Dr. P. Zs. által bejelentett panasz elbírálása folyamatban van. Dr. P. Zs. hivatalvezetőnek a határozat ellen benyújtott panaszát a Fővárosi Főügyészség elutasította.

Dr. P. Zs. hivatalvezető levelében ... főjegyzőjét a nyomozás megszüntetéséről tájékoztatta, és mellékelte a megszüntető, valamint a panaszát elutasító fővárosi főügyészségi határozatot. A főjegyző dr. P. Zs. hivatalvezetői megbízását 2006. október 16-án visszavonta.

A ...Hivatal ekkor kinevezett új vezetője Dr. Á. Gy. 2006. október 17-én a felperessel szemben fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja miatt fegyelmi eljárást rendelt el, mivel a ... kerületi Rendőrkapitányságán 2005. szeptember 24-én magántitok jogosulatlan megismerésének büntette miatt indult nyomozás során gyanúsítottként került megnevezésre.

A lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként a fegyelmi tanács a felperest a 2006. november 14-én kelt ... határozatában a Ktv. 50. § (2) bekezdés h) pontjában megjelölt hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta. A határozat indokolása szerint a felperes a ... Ügyészség ... határozatából megállapíthatóan közszolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkenesen megszegte, köztisztviselői esküjében megfogalmazottakat be nem tartva

köztisztviselőhöz méltatlan magatartást tanúsított, amennyiben egy bűncselekmény elkövetésében nyújtott segítséget.

A felperes keresetében a határozat hatályon kívül helyezését, az alperesnek a visszatartott illetménye, valamint a Ktv. 60. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazásával 12 havi átlagkeresetének megfelelő átalánytérítés és perköltség megfizetésére való kötelezését kérte. A kötelezettségszegés felfedezésétől számított három hónapos határidő elmulasztására, vétkességének hiányára és a tényállás feltáratlanságára hivatkozott.

Az alperes ellenkérelmében azzal érvelt, hogy a kötelezettségszegésről való tudomásszerzést az új hivatalvezető hivatalba lépésétől kell számítani, mivel a korábbi hivatalvezető a büntetőeljárás elsőszámú gyanúsítottja volt. A nyomozás megszüntetéséről szóló határozatnak a felperesre vonatkozó tényállítása a nyomozás során feltárt adatokon nyugszik.

A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság az 5.M.57/2007/17. számú ítéletében az alperes 2006. november 14-én kelt fegyelmi határozatát hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg, és az alperest 3.528.000 forint megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a perbeli esetben alperesnek a Ktv. 51. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kellett a fegyelmi eljárás megindításáról intézkednie, mivel a büntetőeljárást nem az alperes kezdeményezte. Utalt a Legfelsőbb Bíróság MK 62. számú állásfoglalás III. pontjában foglaltakra, miszerint a fegyelmi vétség akkor tekinthető felfedezettnek, amikor a munkáltatói jogkör gyakorlója a vétségről és egyszersmind arról is tudomást szerzett, hogy ki az a köztisztviselő, aki a vétség elkövetésével alaposan gyanúsítható. A munkaügyi bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a nyomozást megszüntető határozatot a hivatalvezető felett munkáltatói jogkört gyakorló megyei főjegyző is megkapta, aki intézkedést nem tett. Mindezt összevetve nem fogadta el az alperesnek azt az álláspontját, hogy a tudomásszerzés időpontja az új hivatalvezető hivatalba lépésétől számítandó. A felperes tekintetében a nyomozás megszüntetéséről szóló határozat 2006. április 13-án jogerőre emelkedett, az alperes így a fegyelmi eljárásnak a jogvesztő határidőn túli megindításával a fegyelmi határozat érdemi elbírálás nélküli hatályon kívül helyezését eredményező garanciális szabályt sértett.

A munkaügyi bíróság a jogellenesség jogkövetkezményeként a Ktv. 60. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a felperes 8 havi illetményének megfelelő átalánytérítésre, valamint a felfüggesztés

időtartamára visszatartott illetmény megfizetése tekintetében marasztalta az alperest.

Az alperes fellebbezése és a felperesnek a jogellenesség jogkövetkezményeit érintő csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság a 8.Mf.21.792/2008/15. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A megyei bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fegyelmi eljárás megindítására nyitva álló határidő akkor indult, amikor az új hivatalvezető a munkáját megkezdte, és a nyomozás során született határozatról tudomást szerzett. Ehhez képest 2006. október 17-én az eljárást a törvényben előírt határidőben megindította. A felperessel szemben a munkáltatói jogkört a hivatalvezető gyakorolta, a főjegyző nem volt jogosult a fegyelmi eljárás megindítására. A másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a feljelentést nem a közigazgatási szerv tette, mivel a nyomozati eljárás a felperessel, mint köztisztviselővel szemben a közszolgálati jogviszonyával kapcsolatban indult.

A megyei bíróság az ügy érdemét illetően a munkaügyi bíróság által megállapított tényállást a felperes munkaköri leírásának ismertetésével kiegészítette, és ítélezése alapján az így kiegészített tényállást tekintette. Hangsúlyozta, hogy nincs jelentősége a büntetőeljárás bűncselekmény hiányában való megszüntetésének, mivel a fegyelmi eljárásra figyelemmel a megyei bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy a felperes nyújtott-e segítséget a felrótt és a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény előkészítésében, és ezáltal megszegte-e a munkaköri kötelezettségét, valamint köztisztviselői esküjét.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes a fegyelmi eljárás során és a perben is beismerte, miszerint a lehallgató berendezéseket felszerelő dolgozókat 2005. szeptember 11-én, munkaszüneti napon a hivatal épületébe beengedte. Arra hivatkozott, hogy csupán utasítást hajtott végre, és nem volt tudomása arról, hogy a szerelők milyen munkát végeztek, és ha bizonyos jelekből erre következtethetett is volna, joggal gondolhatta, hogy „arra jogosult állami szerv fedőcégen keresztül” szabályos engedély birtokában kívánják a hivatalvezető-helyettest eljárás alá vonni. A másodfokú bíróság következtetése szerint azonban a felperesnek, mint informatikai csoportvezetőnek ismernie és tudnia kellett, hogy az informatikai rendszer, a telefonrendszer karbantartása, szerelése és átépítése kinek a feladatkörébe tartozik, és munkaköri kötelezettsége körében meg kellett volna győződnie arról, hogy az általa a hivatal épületébe beengedett személyek a munkaszüneti napon jogszerűen és szabályszerűen végeznek-e ott munkát.

Mindezeket súlyos gondatlansággal elmulasztotta, és ezzel ténylegesen segítséget nyújtott a rögzítő berendezések szabálytalan telepítéséhez, mely cselekménye fegyelmi megítélését nem érinti, hogy a leleplezés miatt a rendszer tényleges használatára nem került sor. A bűncselekmény előkészítéséhez való segítségnyújtás tényét az ügyészégi határozat egyértelműen megállapította, amely ellen panaszt nem jelentett be, vagyis az abban foglaltakat tudomásul vette. A fegyelmi tanács nem sértett jogszabályt, amikor ebből kiindulva állapította meg a felperes vétkeességét. A közszolgálati jogviszonyt betöltő személyekkel szemben szigorúbb a társadalmi elvárás, ezért a közszolgálati rendszerben való bizalmat ingatja meg, ha a perbeli magatartást tanúsító köztisztviselő továbbra is közszolgálati jogviszonyban marad.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a jogalap tekintetében a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását és a jogellenesség jogkövetkezményeként a csatlakozó fellebbezésében foglaltaknak megfelelő határozat meghozatalát, valamint az alperesnek a költségekben való marasztalását kérte.

A jogerős ítéletet elsődlegesen a Ktv. 51. § (1) és (3) bekezdésében, valamint az MK 62. számú állásfoglalásban foglaltak figyelmen kívül hagyása, illetőleg téves értelmezése miatt támadta. Hangsúlyozta, hogy a törvényi szabályozás a jogbiztonságot szolgálja, az állásfoglalás pedig kimondja, hogy az abban említett háromévi, illetve háromhavi határidő folyását nem módosítják azok a körülmények, amelyek az elévülési idő nyugvásával vagy megszakadásával járnak. Álláspontjának alátámasztásaként a Legfelsőbb Bíróság elvi határozatára és több eseti döntésére is hivatkozott. A Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltak megsértéseként jelölte meg, miszerint a megyei bíróság nem adta indokát, hogy a tudomásszerzés kezdő időpontját milyen jogszabályi rendelkezés alapján számította a hivatalvezető váltás időpontjától. A munkáltatói jogkör gyakorlójának személyében bekövetkezett változás nem adhat alapot a fegyelmi eljárás megindítására nyitva álló határidő újbóli megindulására. A főjegyzőnek a hivatalvezetővel szemben kellett volna a fegyelmi eljárást megindítania, vagy utasítani a vele szembeni fegyelmi eljárás megindítására. Részletesebb indokolás hiányában feltételezhető, hogy a másodfokú bíróság a Ktv. 51. § (3) bekezdésében foglaltakat is alkalmazhatónak találta, holott a büntetőeljárás jogerős befejezéséről szóló határozatnak a közigazgatási szervvel való „hivatalos” közlése nem történt meg. A határozat a közigazgatási szerv, illetőleg vezetőjének törvényes képviselője részére közlésre került, arról ő a hivatalvezetőt, a hivatalvezető pedig a megyei főjegyzőt tájékoztatta.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében álláspontját részletesen kifejtve a másodfokú bíróság részéről a Pp. 4. § (1) bekezdésében foglaltak megsértését is állította, kiemelve, hogy polgári ügyben a bíróságot a bűnösség megállapításán kívül az ezt kimondó jogerős ítélet tényállása sem köti. Álláspontja szerint a ezért a nyomozást megszüntető határozatban írtakat tényállásként további bizonyítás nélkül a munkaügyi perben nem lehet elfogadni. Különösen kifogásolható, hogy a másodfokú bíróság a nyomozást megszüntető határozat elleni panasz benyújtásának hiányát akként értékelte, hogy az abban megállapítottakat nem vitathatja. Elismerésben csupán a két szerelő beengedését illetően volt, amely azonban önmagában nem valósít meg fegyelmi vétséget, különös tekintettel arra, hogy a készülékeknek a kérdéses napon való telepítése a nyomozati eljárás során egyértelműen nem is nyert bizonyítást.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében jogszabálysértés hiányában a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperesnek a költségekben való marasztalását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A nem vitatott jogerős ítéleti tényállás szerint a fegyelmi eljárás tárgyát képező cselekmény tekintetében az alperesi jogelőd, a ... hivatal vezetőhelyettesének feljelentése alapján nemcsak a felperes, hanem Dr. P. Zs. hivatalvezető ellen is büntetőeljárás indult, következésképpen a felperes felett akkor munkáltatói jogkört gyakorló hivatalvezető Ktv. 51. § (1) bekezdése szerinti tudomásszerzése (a kötelezettségszegés felfedezése) nem értelmezhető. Ezért nem jogszabálysértő a másodfokú bíróság megállapítása arról, hogy a Ktv. 51. § (1) bekezdésében előírt szubjektív határidő az új hivatalvezetőnek, Dr. Á. Gy.-nek a nyomozás során született határozatról való tudomásszerzésével valósult meg. Ehhez képest a felperes által hivatkozott elkészttség hiánya tekintetében a jogerős ítélet álláspontja nem jogszabálysértő.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy a főjegyző tudomásszerzése irányadó, ugyanis a főjegyző nem gyakorolt a felperes felett munkáltatói jogkört, ami a hivatalvezető hatáskörét képezte.

A fegyelmi határozat megalapozottsága tekintetében is osztható a jogerős ítéleti álláspont. A ... Ügyészség perbeli ügyet érintően folytatott nyomozást lezáró határozatából megállapíthatóan a nyomozás megszüntetésére nem a tények bizonyítottságának hiánya miatt, hanem azért került sor, mert az magántitok jogosulatlan megismerése büntett - a felperes és az akkori hivatalvezető cselekményétől független lelepleződés miatt - előkészületi

szakaszban maradt, így a gyanúsítottak terhére rótt cselekmény nem volt büntetendő cselekmény.

Az ügyészségi határozatból megállapíthatóan a felperes a bűncselekmény előkészületében részt vett, amikor a rendszer telepítéséhez mint informatikai csoportvezető segítséget nyújtott, holott e munkakörében éppen a hivatal informatikai rendszere sértetlenségét kellett volna biztosítania.

A büntetőeljárásban kirendelt igazságügyi számítástechnikai szakértő szerint a hivatalvezető-helyettes megfigyelését célzó rendszert 2005. szeptember 11-én vasárnap telepítették fel. A felperes a perben beismerte, hogy a szerelőket ő beengedte be a hivatal épületébe. Az ügyészségi határozat utalt rá, hogy a telepített berendezést nyilvánvalóan használni és ellenőrizni kellett a beállítások érdekében. A megfigyelés megghiúsítása nem a felperesen, hanem azon múlt, hogy a megfigyelni szándékozott személy a rendszer telepítését észlelte, majd feljelentést tett. Mindezekből következően okszerű és a logika szabályainak megfelelő a másodfokú bíróság következtetése a fegyelmi határozatban felrótt kötelezettségszegés bizonyítottságát illetően, kiemelve azt a tényt, hogy a felperes nem élt panasszal az ügyészség fentieket rögzítő határozata ellen.

A felperes vétkességének súlyát nem érinti, hogy a hivatalvezető utasítására engedte be a szerelőket. Ez nem mentesítette a munkaköri leírásában megfogalmazott kötelezettségeinek teljesítése alól, különös tekintettel a nyilvánvalóan szokatlan körülményekre (az esemény vasárnap történt) és az alperes működésére, kiemelten fontos, bizalmi jellegű közszolgálati tevékenységére.

Mindezekhez képest a felperes felülvizsgálati kérelmében előadott további érvelés, és a jogellenesség jogkövetkezményei alkalmazásáról kifejtettek vizsgálata okafoggyottá vált.

A fenti indokolás alapján a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján jogszabálysértést nem tárt fel, ezért a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati eljárási költségre nem tartott igényt.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendeletnek az ügyben még alkalmazandó 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Budapest, 2011. március 16.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné
s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő